

Nieuw Haags Peil 15 januari 2012

We maken weer een periode door waarin zich duidelijke verschuivingen voordoen in electorale voorkeur. Het betreft met name de SP en de PVV. In de afgelopen maand steeg de SP 5 zetels en daalde de PVV er 6. Bij de SP is dat geleidelijk gegaan en door de stijging van 1 zetel en de daling van de VVD met 1 zetel staat de SP nu gelijk met de VVD als grootste partij op 30 zetels.

De PVV zit duidelijk in een matige electorale periode. Nadat vorige week er een daling was van 2 zetels, valt de PVV nu 3 zetels terug. Het aandeel der PVV-kiezers dat aangeeft weer PVV te kiezen is met 65% op het laagst gemeten punt. Dat betekent dat ruim een derde van de PVV kiezers uit 2010 nu aangeeft een andere partij te zullen stemmen of het niet meer weet. (Daarvan gaat inmiddels 8% naar de SP, ongeveer 2 zetels). Maar daarnaast zien we ook dat de toevoer van kiezers uit andere partijen weg aan het vallen is. Zo is het aandeel der CDA-kiezers dat nu aangeeft PVV te stemmen lager dan 1%.

Onder de tabel wordt nog wat dieper ingegaan op de sterke positie van de SP en de verzwakking van de PVV, die de afgelopen week versneld is.

We zien ook een lichte stijging van de overgangen van de verschillende partijen in de richting van 50PLUS, waardoor die partij nu op 2 zetels staat. Dat lijkt samen te hangen met de discussies over de toekomstige verlagingen van de pensioenen.

Peiling van politieke voorkeur Tweede Kamer

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	8-1-2012	15-1-2012	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	31	31	30	-1	-1
PVV	24	24	21	-3	-3
CDA	21	12	13	1	-8
VVD+PVV+CDA	76	67	64	-3	-12
PvdA	30	18	18		-12
SP	15	29	30	1	15
D66	10	17	16	-1	6
Groen Links	10	8	9	1	-1
ChristenUnie	5	6	6		1
SGP	2	2	2		
Partij voor de Dieren	2	2	3	1	1
50Plus	0	1	2	1	2
Totaal	150	150	150		

Het bijzondere van de sterke positie van de SP is dat deze partij van alle kanten kiezers wint. Allereerst houden ze de eigen kiezers erg goed vast (91% van de SP-kiezers uit 2010 geven nu aan dat ze weer SP zullen stemmen). De grootste winst haalt de SP op de PvdA. 27% (!) van de PvdA-kiezers geeft aan dat ze nu SP zullen stemmen. Bij Groen Links en D66 is dat rond de 10%. Van de PVV-kiezers is dat, zoals al aangegeven 8%. Maar ook van de VVD wint de SP 4% en van het CDA 3%. Overgangen van rechts naar links dus. (Dat zien we trouwens ook bij D66).

Een goede illustratie van de verzwakking van de positie van de PVV zien we terug bij de kritiek van de PVV t.a.v. de hoofdbedekking van de koningin bij een bezoek aan een moskee in Oman. PVV kiezers plegen in dat soort situaties voor het overgrote deel achter standpunten en uitspraken van de PVV te staan. Maar ten aanzien van de kritiek van Wilders op het optreden van de koningin was maar de helft van de PVV kiezers het eens. Dat gaat gepaard met bezwaren van een minderheid van de PVV-kiezers tegen de bezuinigingen van de regering op dit moment, waaraan de PVV steun geeft.

Van de PVV-kiezers die wel achter de kritiek van de PVV op de Koningin en haar sjaal staat geeft 80% aan weer PVV te zullen stemmen. Maar van de groep die niet achter die kritiek staat geeft maar 50% aan weer PVV te zullen stemmen. Nu is er niet direct een oorzakelijke verband, maar het is een versterking van de trend die we ook al in de voorgaande weken vaststelden: Wilders (en de PVV) lijkt een deel van zijn electorale magie kwijt te zijn.

Donderdag en vrijdag is er onderzoek gedaan over de ophef die er gemaakt is over het feit dat de Koningin in Omar een moskee bezocht met een extra sjaal over haar hoed. Daaruit blijkt dat niet alleen maar 16% van de kiezers het eens zijn met de kritiek van de PVV hierop, maar ook dat van de PVV-kiezers maar 48% het eens is met Wilders. Ook de andere tabellen laten zien hoe Nederland over dit onderwerp en de uitspraken van de Koningin denkt (en met name wat de PVV-ers vinden).

Vindt u dat de Koningin bij het bezoek aan een moskee in Oman geen sjaal over haar hoed had moeten dragen?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Ja, ze had geen sjaal moeten dragen bij het bezoek	16%	48%	18%	11%	5%	4%	9%	2%
Nee, ik vind het wel goed zoals ze het gedaan had	82%	50%	78%	89%	95%	94%	91%	98%
Weet niet/geen antwoord	2%	2%	4%	0%	0%	2%	1%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Een hoofddoek is een teken van onderdrukking van vrouwen

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eens	31%	71%	42%	20%	7%	14%	18%	7%
Oneens	59%	23%	48%	67%	75%	77%	69%	82%
Weet niet/geen antwoord	11%	6%	10%	14%	17%	9%	13%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De Koningin mag tegenover journalisten slechts het regeringsbeleid uitdragen

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eens	32%	57%	38%	22%	31%	21%	20%	21%
Oneens	60%	32%	55%	69%	60%	72%	72%	71%
Weet niet/geen antwoord	9%	11%	8%	9%	9%	8%	8%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De uitspraken die de Koningin nu heeft gedaan zijn te politiek

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eens	24%	58%	31%	6%	14%	12%	20%	9%
Oneens	68%	34%	60%	87%	82%	82%	72%	84%
Weet niet/geen antwoord	8%	8%	9%	8%	4%	6%	8%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De uitspraken van de Koningin zijn duidelijk tegen de PVV gericht

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eens	46%	66%	49%	39%	41%	40%	41%	37%
Oneens	43%	22%	39%	58%	49%	48%	46%	55%
Weet niet/geen antwoord	11%	12%	12%	3%	10%	12%	13%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Het is goed dat de Koningin gezegd heeft wat ze nu gezegd heeft

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eens	74%	42%	68%	86%	87%	88%	82%	89%
Oneens	19%	49%	24%	7%	5%	7%	11%	6%
Weet niet/geen antwoord	8%	9%	8%	7%	8%	5%	7%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Het is beter dat het Koningschap alleen nog maar een ceremoniële functie is

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eens	42%	69%	43%	19%	41%	32%	45%	51%
Oneens	53%	26%	50%	79%	54%	64%	44%	44%
Weet niet/geen antwoord	5%	5%	7%	2%	6%	4%	10%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Interessant zijn ten slotte de reacties op het filmpje van Lucky TV dat maandagavond na De Wereld Draait Door werd uitgezonden. Daarin werd via een fotomontage gedaan alsof de Koningin de Papoea's bezocht in haar blootje en Prins Willem-Alexander een penisroker droeg. Over dat filmpje is nogal wat ophef geweest. Van de mensen die het filmpje hebben gezien vond 64% dat het kon en 29% vond het te ver gaan. De mensen die het filmpje niet gezien hadden, maar toch een oordeel hadden, waren de cijfers precies andersom! 70% heeft geen oordeel, maar van de overigen vond twee derde dat het niet kon. Onder de CDA-kiezers vhadde de meesten met een oordeel dat het niet kon. Groen Links kiezers vonden relatief het vaakst dat het wel kon.

Wat is uw reactie op dit filmpje?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Was grappig en moet kunnen	31%	31%	30%	19%	37%	34%	32%	34%
Was grappig, maar gaat toch te ver	9%	7%	7%	8%	22%	9%	7%	7%
Was niet grappig, maar moet wel kunnen	7%	3%	6%	13%	7%	6%	3%	14%
Was niet grappig en het gaat te ver	20%	13%	21%	37%	7%	18%	16%	6%
Weet niet/geen antwoord	33%	46%	37%	23%	27%	33%	42%	40%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wat is uw reactie op dit filmpje?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Film gezien	
		Ja	Nee
Was grappig en moet kunnen	31%	50%	6%
Was grappig, maar gaat toch te ver	9%	15%	3%
Was niet grappig, maar moet wel kunnen	7%	14%	3%
Was niet grappig en het gaat te ver	20%	19%	18%
Weet niet/geen antwoord	33%	2%	70%
Totaal	100%	100%	100%

Ten slotte is er een vraag gesteld over een mogelijk nieuw onderwerp van heftige debatten in de politiek en dat is de eventuele uitbreiding van de missie in Kunduz. Slechts 18% van de Nederlanders is daar voor en 70% is tegen. Bij de kiezers van PvdA, SP, Groen Links en PVV is slechts 10% of minder voor die uitbreiding.

Bent u voor of tegen een uitbreiding van deze missie?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Voor	18%	10%	27%	37%	22%	4%	5%	10%
Tegen	70%	85%	66%	46%	59%	86%	76%	73%
Weet niet/geen antwoord	12%	5%	7%	17%	19%	10%	19%	17%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%